

Hvordan bli forfatter og dramatiker

**HVORDAN
BLI
FORFATTER
OG
DRAMATIKER**

En lærebok av forfatter og dramatiker
Glenn Belden

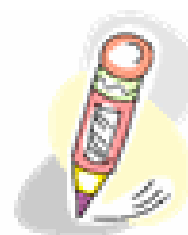

**Denne boken gir deg et godt innblikk
i forskjellene mellom å skrive
en bok,
en film eller
et teaterstykke.**

Her røpes **HEMMELIGHETER!**

**Dette er et hjelpemiddel som forteller deg gangen
fra start til mål.**

HVORDAN BLI FORFATTER

Det er mange av oss som liker å skrive, og som ønsker å kunne skrive så godt at vi en dag kan leve av det. Det kan være en lang vei før vi kommer til målet, men en ting er i hvert fall sikkert. Drømmen blir umulig å oppnå hvis vi aldri prøver.

Denne boken skriver ikke selve historien for deg, men den kan brukes som en veiledning inn i yrket.

Jeg vil fortelle deg litt om hvordan du kan tenke på historien fra begynnelsen til slutten.

Underveis i denne boken kommer jeg med tips og gode råd om hvordan oppsettet bør være for at forleggere på bokforlagene, og dramaturgene på teatrene og i filmselskapene skal bli fornøyde med manuset du sender dem.

Kort sagt:

Du trenger ikke finne opp metodene på nytt, du trenger å lære dem, og du trenger erfaring. I denne boken skal jeg lære deg alt jeg kan, og jeg skal fortelle deg alle triksene og hemmelighetene som ikke står noe sted, de har jeg fått gjennom min erfaring etter å ha skrevet flere bøker, teaterstykker, filmer og tv-serier. Jeg har riktig nok ikke fått utgitt alt, men det er det ingen av de store proffene i Norge som har heller.

Alle de store forfatterne våre får refusert sine manuskripter av og til. Dette er ikke noe det blir snakket om, men jeg har fått det både fra forfattere selv og fra andre sikre kilder.

Jeg har gitt ut flere bøker på forlag, og jeg har fått et av mine teaterstykker satt opp på et av de største teatrene i Oslo. Og jeg har vunnet flere priser underveis. Jeg har mange års utdanning på skoler der jeg lærte om film, teater og scene. Jeg har også gått skoleveien for å lære manustenkning. Jeg har vært med å jobbe i teater ved oppsetting av dramatikk og på settet under filminnspilling.

-OM FORFATTEREN

Glenn Belden er født i 1970 i Oslo. Bor nå på Jeløya.

Glenn startet med å produsere tegneserier for aviser og blader, og ga ut en lyrikkbok i 2004.

Hans første barnebok kom ut i 2006, det samme året han også vant den store dramatikerkonkurransen med manus til et barneteater, arrangert av Det Norske Teater. Dette teaterstykket, som het «Bedre uten ball», eller «Betre utan ball» på nynorsk, ble satt opp i 2007, og vant samme år Heddaprisen for årets beste barne- og ungdomsforestilling.

Glenn har utdanning i fortellerteknikk og som produksjonsleder for teater og scene. Han har også deltatt på skrivekurs i Oslo.

Denne boken er ikke en bok gitt ut på noe forlag. Den har ikke noe ISBN nummer, og kan bare kjøpes av forfatteren selv som har alle rettigheter på boken og dens innhold. Boken er sluttskrevet i mai 2009.

BOK

VI SKRIVER EN BOK

TANKEGANGEN

Tenk etter om du vil skrive en krim, roman eller biografi. Start med å tenke ut en historie som du tror at kan være interessant for andre å lese. Det er et spørsmål du må stille deg selv: Ville jeg synes at en bok i dette temaet er interessant å lese? Hvis du underveis i boka begynner å kjede deg, og kanskje mister motivasjonen til å fortsette skrivingen, da er det nok et dårlig emne du har begynt på.

Men altså, nå begynner vi læreprosessen.

Du trenger personer i din historie. Bestem deg for en hovedperson, og skriv ned alle positive og negative egenskaper denne personen har. Dikt frem en person, og noter ned så du ikke glemmer senere.

Navnet

Kjønn

Alder

Miljø. Hvor er vi?

Personligheten. Er personen blid, sint, snill, nerd, sterk, redd alt, kriminell?

Historisk bakgrunn (backstory) Hvorfor oppstår denne situasjonen? Har noe hendt før dette?

Yrke

Utdannelse

Hvordan bli forfatter og dramatiker

Tenk på personens ønske og behov. Hva er det han/ hun egentlig vil?

Kanskje har denne hovedpersonen noen fobier, noe som skremmer han/ hun.
Kanskje er denne personen avhengig av noe. Det trenger ikke være alkohol eller narkotika. Det kan være hva som helst.

Sjokolade, polkagriser, ost, Cola, tran.

Hva som helst!

Det viktige her er at denne lasten skaper problemer for han/ hun i din historie.

Kanskje er denne varen vanskelig å få tak i der han/ hun befinner seg?

Eller han/ hun legger igjen noen spor pga dette, noe som røper han/ hun senere i boken.

Hovedpersonen kalles for **protagonisten**.

Husk å holde deg til personenes egenskaper gjennom hele manus.
Det blir ikke bra hvis en person veksler mellom å være modig, og å være redd alt.

Hovedpersonen trenger ofte en som er i veien, som alltid ødelegger.

Kanskje er hovedpersonen og denne personen forelsket i den samme personen?

Kanskje er disse to bestevenner fra gammelt av, men noe skjer?

Uansett, denne personen som er til bry kalles for **antagonisten**.

I en krim er det viktig at denne antagonisten er like sterk og lur som hovedpersonen. Dette er nødvendig for at hindringene skal bli så vanskelige som mulig. Det blir ikke spennende hvis oppgavene er for enkle for hovedpersonen.

RESEARCH

Det kan være lurt å gjøre en form for research.

Research betyr å finne ut mest mulig om det du skal skrive om. Kanskje du trenger informasjon om et bestemt sted din historie skal foregå på? (location)

Eller du trenger kunnskap om sykdommer fordi en person i handlingen har en slags sykdom?

Research er spesielt viktig om du skal skrive en biografi. Da er du helt nødt til å vite alt om denne personen du har valgt ut til din bok. Det er også viktig at du på forhånd har klargjort en godkjenning med vedkommende du vil skrive om.

Historiene blir ofte best hvis du skriver om noe du vet noe om, og om et område du kjenner til. Er du født på 1980-tallet, og vil skrive om krigen, trenger du godt med research for å få frem følelsene i menneskenes hverdag i 1945.

PLOT

Et plot er et raskt sammendrag av alle ideene dine som viser hele historien fra start til slutt. Det kan være lurt å på forhånd ha tenkt gjennom hele historien. Et plot trenger ikke være på mange sider. Men skriv ned nok til at du ikke glemmer hva setningene dine betyr.

Det er nok mange måter å gjøre dette på, og mange triks som kan være vanskelig å finne på selv. Det er jo heller ikke meningen at alle skal bruke mye tid på å finne på nye måter. Jeg skal nå røpe den måten som jeg anbefaler og som jeg tror at de aller fleste proffene bruker.

PAPIRLAPP-METODEN

For å lettere lage en komposisjon av din historie, er dette en veldig god ide. Bruk små lapper som f.eks post it- lapper. Jeg liker best de hvite lappene som selges i bunker i bokhandelen. Lappene er 10 cm begge veier, og har ikke lim på seg.

Skriv ned alle dine ideer på hver sin lapp. Skriv bare ned reine hendelser, ikke replikker. Ellers blir det for mye på en lapp, og det gjør den videre tankegangen for treg.

Rekkefølgen på lappene betyr ingen ting nå. Når du har skrevet ned alt du har funnet på, med kun en ide på hver lapp, trenger du en stor flate. Et gulv, et bord eller en vegg som du kan tape eller bruke tegnestifter på.

Jeg fortsetter som om du bruker et bord. Du legger alle lappene utover ved siden av hverandre i en tilfeldig rekkefølge. Begynn å lese på dem. Etter hvert som du leser og tenker, ser du mest sannsynlig noen ideer som må komme før eller etter hverandre. Kanskje har du en lapp med en god begynnelse på boken?

Bytt plasser på lappene. Du har nå full oversikt over dine ideer. Kanskje du ser at du mangler noe for å få to av ideene til å fortsette over til hverandre. Da må du skrive flere lapper og sette i mellom disse. Ikke gi deg før historien ligger klar på bordet.

Når du er fornøyd med resultatet, kan du skrive av lappene for å lage et plot.

Tenk på at det ikke skal være spennende hele tiden, spenningskurven må gå litt opp og ned.

HELE HISTORIEN

Nå har du altså hele gangen i historien nedskrevet. En hemmelighet er at mange forfattere venter med å skrive begynnelsen av historien til resten av boka er skrevet ferdig. Grunnen til dette er at de veldig ofte sliter med å få frem en god start. Det kan være lettere å skrive begynnelsen når du senere vet resten av boka i detalj. Da vet du hvordan hovedpersonen oppfører seg, og du vet om det er noe som må hende helt i starten som blir tatt opp senere. Det kan f.eks være dette med at han/ hun er avhengig av noe.

PLANTE OG HØSTE (Set-up og pay-off)

Det er noe som heter å plante og høste. Dette er veldig viktig å tenke på. Hvis du som jeg nevnte tidligere skal bruke en slags avhengighet, så er det lurt å innføre den tidlig, men ikke røpe hvorfor.

Hvis din hovedperson skal være avhengig av polkagris, kan han/ hun gå og tygge på dette helt fra starten av. Kanskje kaster han/ hun noe papir på bakken hver gang. Da har du plantet noe.

Dette er ting du senere kan ta opp igjen, da høster du disse detaljene som kan være veldig viktig, og som kan gjøre store utslag for historien. Det behøver ikke være hovedpersonen som du planter noe hos, det kan like godt være hos antagonisten.

Kanskje er det små detaljer som at han/ hun bretter papiret på en spesiell måte før han/ hun kaster det, som gjør at han/ hun blir avslørt og tatt. Hovedpersonen finner sammenbrettede polkagrispapir på alle åstedene, og får til slutt se at antagonisten bretter papiret akkurat på den måten.

Jeg kan sterkt anbefale en **backup** på f.eks en minnebrikke, som du stadig, og helst hver gang du har skrevet noe nytt, tar en kopi på.

Det verste som finnes må være å miste et manus du kanskje har skrevet på hver dag i 6 måneder! Din pc kan faktisk krasje. Den kan bli stjålet. Huset ditt kan brenne ned. Jeg har tatt backup på en minnebrikke av alt jeg har skrevet. Denne har jeg med meg uansett hvor jeg går. Men den må være i en lomme så du ikke mister den, slik at andre får tak i ditt manus.

Jeg vet at forlag også **refuserer gode bøker** som kunne blitt utgitt, men at de kjenner til for mange «like» bøker som disse. Forleggere vil derfor ikke gi ut noe som leserne kanskje føler at de har lest før.